



MEDITERRANEAN
INSTITUTE OF
GENDER STUDIES

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

από την επικύρωση στην ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΕΝΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. εισαγωγή

Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών αποτελεί παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μορφή έμφυλης διάκρισης.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, με την επικύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ν. 14(III)/2017) και την ψήφιση του Ν. 115(I)/2021, έχει δεσμευτεί νομικά να προλαμβάνει, να διερευνά, να τιμωρεί και να αποκαθιστά όλες τις μορφές έμφυλης βίας, εφαρμόζοντας ολοκληρωμένες, συντονισμένες και επαρκώς χρηματοδοτημένες πολιτικές.

Παράλληλα, η Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών (2023–2028) ορίζει ξεκάθαρο πλαίσιο δράσης για τις κρατικές αρχές, με σαφείς άξονες: πρόληψη, προστασία, πρόσβαση στη δικαιοσύνη, συλλογή δεδομένων και διατμηματική συνεργασία και συντονισμό.

Ωστόσο, παρά την ύπαρξη νομοθεσίας, στρατηγικής και θεσμικών δεσμεύσεων, η υλοποίηση παραμένει ελλιπής και αποσπασματική.

τα δεδομένα είναι **ΑΔΙΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ**

Η πραγματικότητα δεν ανταποκρίνεται στις
υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση:

2

ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ
ΣΤΟ ΕΔΑΔ 2025

43

ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΕΣ
2014 - 2025

999

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΒΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
2022 - 2023

10.474 καταγγελίες ενδοοικογενειακής βίας
καταχωρήθηκαν στην Αστυνομία την περίοδο 2018–2022

147 βιασμοί και 20 απόπειρες βιασμού
καταγγέλλθηκαν την περίοδο 2021–2023

36,1% των Κυπρίων γυναικών
έχει υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία*

44,5% έχει υποστεί κακοποίηση
από σύντροφο*

Οι αριθμοί αυτοί δεν αποτελούν απλά στατιστική, είναι τρανταχτή
απόδειξη συστημικής αποτυχίας του κράτους να προστατεύσει
τις γυναίκες, παρά τις νομικές του υποχρεώσεις.

*σύμφωνα με το FRA (2024)

2. πλαίσιο υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,
τα κράτη-μέρη υποχρεούνται να:

- **Προλαμβάνουν όλες τις μορφές βίας** (Άρθρα 12–17)
- **Προστατεύουν και στηρίζουν τα θύματα** (Άρθρα 18–28)
- **Διερευνούν και τιμωρούν τους δράστες** (Άρθρα 49–58)
- **Υιοθετούν ολοκληρωμένες πολιτικές & να**
εξασφαλίζουν επαρκή χρηματοδότηση (Άρθρα 7–11).

Η Σύμβαση δεν αποτελείται από “συστάσεις” αλλά είναι
δεσμευτικό νομικό κείμενο. Η μη εφαρμογή της συνιστά
παραβίαση υποχρεώσεων του κράτους.

3. το «Implementation Gap» στην Κύπρο

Παρά το θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο, η Κύπρος παραμένει σε φάση τυπικής συμμόρφωσης και όχι ουσιαστικής εφαρμογής.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης δεν έχουν μετατραπεί σε δομημένες, χρηματοδοτημένες και λειτουργικές πολιτικές.

Η πρόοδος είναι αποσπασματική, ασυνεπής και σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από την εκάστοτε πολιτική βούληση, αντί να βασίζεται σε θεσμικούς μηχανισμούς.

Η υλοποίηση παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες σε πέντε κρίσιμους άξονες.

1 πρόληψη

η εκπαίδευση, η περιεκτική σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και οι εκστρατείες ενημέρωσης δεν εφαρμόζονται καθολικά, δεν αξιολογούνται και δεν χρηματοδοτούνται σταθερά.

2 προστασία και στήριξη

οι δομές υποστήριξης είναι υποστελεχωμένες, υποχρηματοδοτούμενες και ανεπαρκείς για να καλύψουν τη ζήτηση, με αποτέλεσμα πολλές γυναίκες να μένουν εκτός συστήματος προστασίας.

3 δικαιοσύνη και λογοδοσία

η διερεύνηση και δίωξη αδικημάτων έμφυλης βίας παραμένει βραδεία και αναποτελεσματική, αφήνοντας τα θύματα εκτεθειμένα και συχνά χωρίς δικαίωση.

4 συλλογή δεδομένων

δεν υπάρχει ενιαίος μηχανισμός καταγραφής δεδομένων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός ο σχεδιασμός πολιτικών βασισμένων σε έγκυρα δεδομένα (evidence-based policymaking).

5 χρηματοδότηση

η υλοποίηση των δράσεων στηρίζεται σε ασυνεπή και μη θεσμοθετημένη χρηματοδότηση, χωρίς σαφείς και θεσμοθετημένες γραμμές στον κρατικό προϋπολογισμό, γεγονός που δεν επιτρέπει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό ούτε βιωσιμότητα υπηρεσιών στήριξης.

Με άλλα λόγια: το κράτος έχει θεσπίσει το πλαίσιο, αλλά δεν έχει διασφαλίσει τους πόρους και τους μηχανισμούς αποτελεσματικής εφαρμογής.

4. συστάσεις πολιτικής ανά πυλώνα της σύμβασης (4P)

4.1 πρόληψη (άρθρα 12 - 17)

υποχρεωτική εφαρμογή περιεκτικής σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, με εργαλεία ελέγχου και αξιολόγησης (Άρθρο 14).

υποχρεωτική και συστηματική εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών πρώτης γραμμής για όλες τις μορφές έμφυλης βίας (Άρθρο 15).

συστηματικές, επαναλαμβανόμενες εκστρατείες ενημέρωσης με ειδική στόχευση νεολαίας και ευάλωτων ομάδων (Άρθρο 13).

καθιέρωση υποχρεωτικής αξιολόγησης έμφυλου αντικτύπου (gender impact assessment) σε κάθε νομοθετική μεταρρύθμιση που αφορά γυναίκες και παιδιά (Άρθρο 6).

4.2 προστασία και στήριξη (άρθρα 18 - 28)

πλήρης πρόσβαση όλων των γυναικών σε υπηρεσίες στήριξης ανεξαρτήτως καταγγελίας ή καθεστώτος παραμονής (Άρθρο 4 και 18).

στελέχωση και επέκταση του «Σπιτιού της Γυναίκας» και αντίστοιχων δομών σε όλες τις επαρχίες (Άρθρο 22).

επέκταση καταφυγίων και δημιουργία μεταβατικών δομών (στέγαση + εργασιακή ένταξη) για γυναίκες επιζώσες βίας (Άρθρο 23).

θεσμοθέτηση και εφαρμογή εξειδικευμένων πρωτοκόλλων για το χειρισμό όλων των μορφών βίας (σεξουαλικής βίας και βιασμού, ΑΓΓΟ κ.λπ.), με αντίστοιχη εκπαίδευση (Άρθρο 20).

4.3 δικαιοσύνη & ποινική διερεύνηση (άρθρα 49 - 58)

ταχεία και αποτελεσματική διερεύνηση υποθέσεων έμφυλης βίας με προσέγγιση ευαίσθητη ως προς το φύλο και το τραύμα (trauma-informed, gender-sensitive) (Άρθρο 49).

εφαρμογή του νέου πλαισίου νομικής αρωγής στην πράξη, καθώς η νομοθετική αλλαγή δεν εφαρμόζεται από τα δικαστήρια, αφήνοντας τα θύματα χωρίς πρόσβαση σε νομική εκπροσώπηση (Άρθρο 57).

έκδοση και επιτήρηση προστατευτικών μέτρων με ταχεία διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης προστασίας παιδιών (Άρθρο 53).

άρση επιφύλαξης στο Άρθρο 30(2) για κρατική αποζημίωση των θυμάτων.

4.4 ολοκληρωμένες πολιτικές και συντονισμός (άρθρα 7 - 11)

θεσμοθέτηση σαφών και σταθερών γραμμών χρηματοδότησης για την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής στον κρατικό προϋπολογισμό, κατανομής ανά υπουργείο και υπηρεσία (Άρθρα 8–9).

συστηματική συλλογή και δημοσιοποίηση δεδομένων με ανάλυση ανά φύλο, ηλικία και σχέση με τον δράστη (Άρθρο 11).

υποχρεωτική συμμετοχή γυναικείων ΜΚΟ στη χάραξη, εφαρμογή και αξιολόγηση πολιτικών (Άρθρο 8).

πλήρης εφαρμογή της άρσης της επιφύλαξης στο Άρθρο 59 της Σύμβασης, με τροποποίηση νομοθεσίας και καθορισμό σαφών διαδικασιών ώστε οι μετανάστριες και προσφύγισες να έχουν πραγματική πρόσβαση σε προστασία και δικαιώματα.

5. τελικό κάλεσμα προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων

Η Κύπρος έχει πλέον όλα τα νομικά εργαλεία που απαιτούνται για την εξάλειψη της έμφυλης βίας.

Αυτό που λείπει δεν είναι νέοι νόμοι, αλλά η πολιτική βούληση να εφαρμοστούν οι ήδη υφιστάμενες δεσμεύσεις, υποχρεωτικά, με διαφάνεια και επαρκή χρηματοδότηση.

Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης δεν είναι διακήρυξη προθέσεων. Είναι νομικά δεσμευτικό κείμενο.

Η μη εφαρμογή της ισοδυναμεί με παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ως MIGS, καλούμε:

Τη Βουλή των Αντιπροσώπων να διασφαλίσει θεσμική λογοδοσία, να διασφαλίσει ότι η χρηματοδότηση για την υλοποίηση της Σύμβασης θα εντάσσεται ετησίως στον κρατικό προϋπολογισμό με σαφείς και διακριτές γραμμές.

- Την Κυβέρνηση και τα εμπλεκόμενα Υπουργεία να προχωρήσουν στην πλήρη εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής, με σαφές χρονοδιάγραμμα και μετρήσιμους δείκτες υλοποίησης.
- Τα πολιτικά κόμματα να εντάξουν την πλήρη εφαρμογή της Σύμβασης και της Εθνικής Στρατηγικής στις προεκλογικές τους δεσμεύσεις ενόψει των βουλευτικών εκλογών του 2026.

Από την επικύρωση στην υλοποίηση δεν είναι σύνθημα - είναι απαίτηση δικαιοσύνης, ισότητας και κράτους δικαίου.



Η παρούσα έκδοση χρηματοδοτήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Οι απόψεις που εκφράζονται δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις θέσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης.